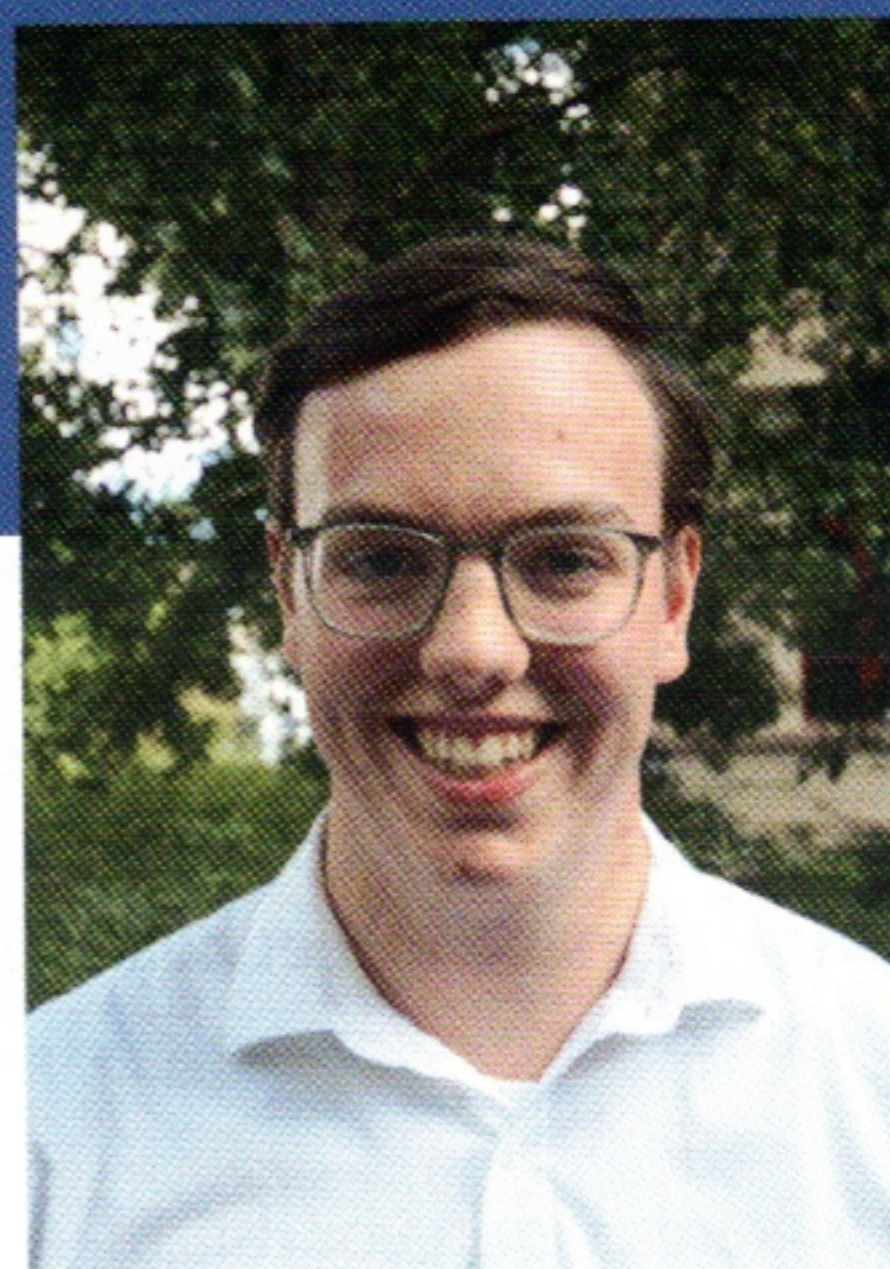

Leren

Als tussen licht en donker een lied van Tom Naastepad

Luuk Schuurman

Het lied waar deze Flambouw haar titel aan ontleent - Als tussen licht en donker - is een adventslied, geschreven door Tom Naastepad (1921-1996). Naastepad was een dichter en theoloog die een bijzondere plaats inneemt binnen het Nederlandse spectrum van lieddichters. In mijn beleving is hij wat in de schaduw blijven staan van de 'grote jongens' uit de vorige eeuw (mensen als Barnard of Oosterhuis). Toch verdient hij met recht een positie in dit rijtje. Vandaag een nadere kennismaking met deze persoon en zijn liederen.

Om de liederen van Naastepad beter te leren kennen, kunnen we niet om zijn kerkelijke activiteiten heen. Deze vonden voornamelijk plaats in Rotterdam, waar hij meer dan dertig jaar priester was in de zogenaamde Araunagemeente.

Deze geloofsgemeenschap uit de vorige eeuw ontleende min of meer haar bestaansrecht aan de persoon Naastepad - ze werd op zijn initiatief opgericht en hief zichzelf op, op het moment dat Naastepad er stopte als priester.

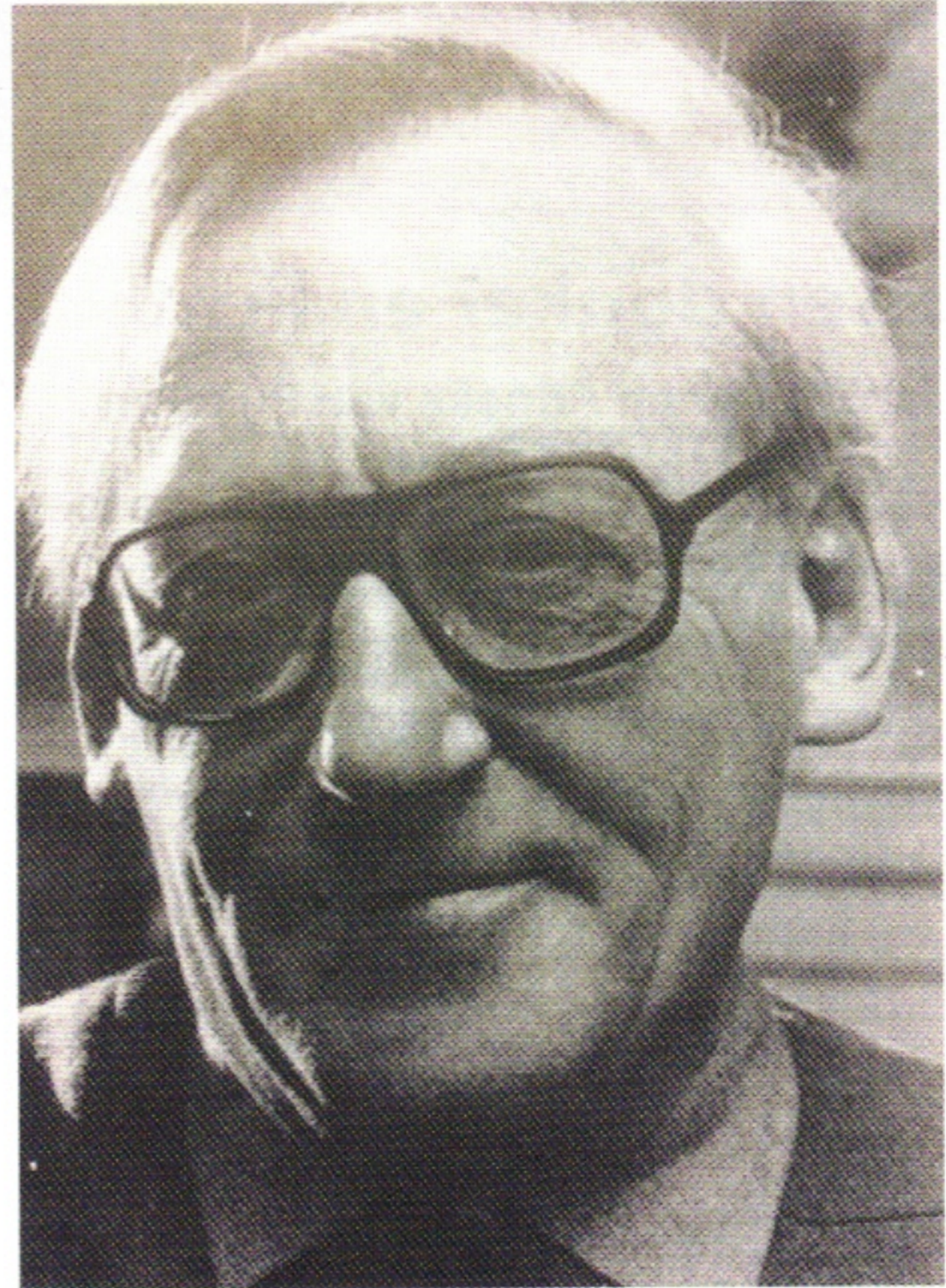
Kenmerkend voor deze geloofsgemeenschap was een situering binnen de Rooms-Katholieke kerk, maar met in de diensten een sterke nadruk op het Woord. Al snel ontstonden zogenaamde leerdiensten,

met daarin een belangrijke plaats voor de theologische duiding van de schriftgedeelten. Diensten dus met een meer Protestants dan Rooms-Katholiek karakter en bovendien oecumenisch van opzet. Nagenoeg alle liederen die Naastepad schreef, waren in de eerste plaats bedoeld om te functioneren binnen deze context.

Met deze informatie over zijn dagelijkse werkzaamheden in het achterhoofd is het bijna ironisch om te bedenken dat het bekendste lied van Naastepad via een heel andere weg bekendheid zou gaan genieten. Het door hem geschreven 'Eens als de bazuinen klinken' is vandaag de dag verreweg zijn meest gezongen lied, maar dan wel in andere christelijke kringen dan die waarin Naastepad zich voornamelijk bewoog. Naastepad was daar overigens zelf niet onverdeeld enthousiast over.

Veel van de liederen van Naastepad zijn echter redelijk onbekend gebleven. Dat zal enerzijds te maken hebben met de inhoud van die liederen: vaak zijn het theologisch gezien niet de meest hapklare teksten.

Toch is er volgens mij ook een tweede aspect aan te wijzen: Naastepad gebruikte voor nagenoeg al zijn liederen reeds bestaande melodieën. Bij het lied van vandaag is dat bijvoorbeeld de melodie van 'Von Gott will ich nicht lassen. Voor 'Eens als de bazuinen klinken' werd gebruik gemaakt van een al oudere melodie uit Engeland. Overigens koos Naastepad nooit een willekeurige melodie uit voor zijn liederen: vaak was er sprake van (gedeeltelijke) thematische overlap met de inhoud van het origineel. Zo komt de adventsthematiek van het lied 'Als tussen licht en donker' ook naar voren in het oudere adventslied 'Verwacht de komst des Heren' en werd in Engeland de melodie van 'Eens als de bazuinen klinken' vroeger gebruikt voor de tekst van het lied, dat wij nu kennen als 'Rechter in het licht verheven'. (De teksten zijn precies uit te wisselen, controleer het maar!).

Tom Naastepad